

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Національний університет водного господарства та
природокористування

Кафедра фінансів і економіки природокористування

104-103

Методичні вказівки

до вивчення дисципліни «Соціальне страхування»
та завдання до практичних занять
для студентів
спеціальності 7.050104 «Фінанси»
денної форми навчання

Рекомендовано методичною
комісією за спеціальністю
7.050104 «Фінанси». Протокол № 4
від 31.12.10 р.

Рівне – 2011

Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Соціальне страхування» та завдання до практичних занять для студентів для студентів спеціальності 7.050104 «Фінанси» денної форми навчання / Заячківська О.В., Рівне: НУВГП, 2011, – 40 с.

Упорядник: ст. викладач, к.е.н. О.В. Заячківська.

Відповідальний за випуск: В.І. Павлов, проф., д.е.н., завідувач кафедри фінансів і економіки природокористування.

Зміст

	стор.
1. Загальні вказівки	3
1.1. Загальні рекомендації до вивчення дисципліни	3
1.2. Навчально-методичні матеріали дисципліни	3
1.3. Формули для розв'язування задач	4
2. Завдання до виконання практичних занять	8
2.1. Тема 1. Сутність, принципи та роль соціального страхування	8
2.2. Тема 2. Іноземний досвід у сфері соціального страхування	11
2.3. Тема 3. Державне регулювання соціального страхування	13
2.4. Тема 4. Страхування тимчасової втрати працездатності	15
2.5. Тема 5. Медичне страхування	18
2.6. Тема 6. Страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання	21
2.7. Тема 7. Страхування на випадок безробіття	24
2.8. Тема 8. Пенсійне страхування	26
2.9. Тема 9. Недержавне соціальне страхування	31
2.10. Тема 10. Напрямки вдосконалення соціального страхування в Україні	35
3. Питання гарантованого мінімуму знань	37
4. Перелік тем доповідей, для самостійної роботи	38

1. Загальні вказівки

1.1. Загальні рекомендації до вивчення дисципліни

Дисципліну «Соціальне страхування» вивчають студенти спеціальності 7.050104 «Фінанси» денної форми навчання.

Робота студентів над дисципліною розпочинається з вивчення даних методичних вказівок. Програмний матеріал рекомендується вивчати в тій послідовності, що передбачена тематичним планом дисципліни.

Після вивчення теоретичного та практичного курсу студенти складають іспит у термін, встановлений навчальним планом.

1.2. Навчально-методичні матеріали дисципліни

Під час вивчення дисципліни студентам рекомендується користуватись наступними літературними джерелами:

1. Конституція України. Закон від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>

2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 9.07.2003 р., № 1058-IV із змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=7&nreg=1058-15>

3. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» від 23.09.1999 р., № 1105-XIV із змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1105-14>

4. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 02.03.2000 р., № 1533-III із змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1533-14>

5. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» від 18.01.2001 р., № 2240-III із змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2240-14>.

6. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 р., № 1058-IV із змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1058-15>.

7. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 р. № 2464-VI із змінами

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2464-17>.

8. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» від 09.07.2003 р., № 1057-IV із змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1057-15>.

9. Закон України «Про страховий фонд документації України» від 22.03.2001 р., № 2332-III із змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2332-14>.

10. Закон України «Про страхування» від 7.03.1996 р., № 85/96-ВР із змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=85%2F96-%E2%F0>.

11. Проект Закону України «Про фінансування охорони здоров'я та обов'язкове соціальне медичне страхування в Україні» від 30.06.2009 р., № 4744.

12. Уряд України «Концепція подальшого проведення пенсійної реформи» від 14.10.2009 р., № 1224-р.

13. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 14.01.1998 р., № 16/98-ВР.

14. Пенсійний фонд України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pfu.gov.ua/pfu/control/uk/publish/article?art_id=95714&cat_id=95711.

15. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.fse.gov.ua/fse/control/uk/publish/category?cat_id=190697.

16. Фонд страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.social.org.ua/laws/laws>.

17. Фонд страхування на випадок безробіття [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dcz.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=190072&cat_id=8974125.

18. Національний стандарт України ДСТУ 33.004:2006

19. Медичне страхування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=29397.

1.3. Формули для розв'язування задач

Допомога по тимчасовій непрацездатності виплачується застрахованим особам залежно від страхового стажу в таких розмірах:

60 % середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж до п'яти років;

80 % середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж від п'яти до восьми років;

100 % середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж понад вісім років; особам, віднесеним до 1-4 категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; одному з батьків або особі, що їх замінює та доглядає хвору дитину віком до 14 років, яка потерпіла від Чорнобильської катастрофи; ветеранам війни та особам, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; особам, віднесеним до жертв нацистських переслідувань відповідно до Закону України «Про жертви нацистських переслідувань»; донорам, які мають право на пільгу, передбачену Законом України «Про донорство крові та її компонентів».

Для визначення вартості медичних послуг необхідно користуватися такими формулами

визначення витрат на оплату праці

$$ЗП_{осн} = \frac{ЗП_{лік}}{\Phi_{лік}} \cdot t_{лік} + \frac{ЗП_{смт}}{\Phi_{смт}} \cdot t_{смт},$$

де $ЗП_{осн}$ – заробітна плата основного персоналу;

$ЗП_{лік}$ – заробітна плата лікарів;

$ЗП_{смт}$ – заробітна плата середньо-медичного персоналу;

$\Phi_{лік}$ – фонд робочого часу лікарів;

$\Phi_{смт}$ – фонд робочого часу середньо-медичного персоналу;

визначення зносу обладнання

$$З_{озр} = B_{оз} \cdot K_{зн},$$

де $З_{озр}$ – сума зносу обладнання за рік;

$B_{оз}$ – балансова вартість основних засобів;

$K_{зн}$ – норма зносу кожного виду обладнання;

визначення собівартості медичної послуги

$$C = ЗП + M + ППВ + C_{зв} + C_{адм},$$

де C – собівартість медичної послуги;

$ЗП$ – заробітна плата;

M – матеріальні витрати;

$ППВ$ – інші прями витрати;

$C_{зв}$ – загальновиробничі витрати;

$C_{адм}$ – адміністративні витрати витрати.

Розмір пенсії за віком у солідарній системі визначається за формулою

$$P = Z_n \cdot K_c,$$

де P – розмір пенсії, у гривнях;

Z_n – заробітна плата (дохід) застрахованої особи, з якої обчислюється пенсія, у гривнях;

K_c – коефіцієнт страхового стажу застрахованої особи.

Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством) не може перевищувати дванадцяти мінімальних розмірів пенсії за віком.

Мінімальний розмір пенсії за віком за наявності у чоловіків 25 років, а у жінок – 20 років страхового стажу встановлюється у розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом.

За кожний повний рік страхового стажу понад 25 років чоловікам і 20 років жінкам пенсія за віком збільшується на 1 % розміру пенсії, обчисленої за вище наведеною формулою, але не більше ніж на 1 % мінімального розміру пенсії за віком.

Заробітна плата (дохід) за період страхового стажу до 1 липня 2000 року враховується для обчислення пенсії на підставі документів про нараховану заробітну плату (дохід), виданих у порядку, встановленому законодавством, а за період страхового стажу починаючи з 1 липня 2000 року – за даними, що містяться в системі персоналізованого обліку.

Заробітна плата (дохід) для обчислення пенсії визначається за формулою

$$Z_n = Z_c \cdot \frac{C_k}{K}$$

де Z_n – заробітна плата (дохід) застрахованої особи для обчислення пенсії, у гривнях;

Z_c – середня заробітна плата (дохід) в середньому на одну застраховану особу в цілому по Україні, з якої сплачено страхові внески та яка враховується для обчислення пенсії, за календарний рік, що передує року звернення за призначенням пенсії;

C_k – сума коефіцієнтів заробітної плати (доходу) за кожний місяць;

K – кількість місяців страхового стажу, за які розраховано коефіцієнти заробітної плати (доходу) застрахованої особи.

Коефіцієнт заробітної плати (доходу) застрахованої особи за кожний місяць страхового стажу, який враховується при обчисленні пенсії, визначається за формулою

$$K_s = \frac{Z_a}{Z_c},$$

де K_3 – коефіцієнт заробітної плати (доходу) застрахованої особи;

Z_6 – сума заробітної плати (доходу) застрахованої особи, з якої сплачено страхові внески та яка враховується для обчислення пенсії за місяць, за який розраховується коефіцієнт заробітної плати (доходу);

Сума заробітної плати (доходу) застрахованої особи, яка враховується для обчислення пенсії за місяць, за який розраховується коефіцієнт заробітної плати (доходу), визначається за формулою

$$Z_6 = Z + Z_0,$$

де Z – сума заробітної плати (доходу) застрахованої особи, з якої фактично сплачено страхові внески за місяць, за який розраховується коефіцієнт заробітної плати (доходу);

Z_0 – сума заробітної плати (доходу) застрахованої особи, розрахована виходячи із доплати, за місяць, за який визначається коефіцієнт заробітної плати (доходу), і яка визначається за формулою

$$Z_0 = \frac{D}{T} \cdot 100\%,$$

де D – сума доплати, якщо сума сплачених за відповідний місяць страхових внесків є меншою, ніж мінімальний страховий внесок, цей період зараховується до страхового стажу як повний місяць за умови здійснення відповідної доплати до суми страхових внесків таким чином, щоб загальна сума сплачених коштів за відповідний місяць була не меншою, ніж мінімальний страховий внесок;

T – розмір страхового внеску до солідарної системи у відповідному місяці.

У разі подання застрахованою особою для обчислення розміру пенсії даних про заробітну плату (дохід) за період до 1 січня 1992 року при визначенні коефіцієнта заробітної плати (доходу) середня заробітна плата за рік (квартал) у відповідному періоді вважається щомісячною середньою заробітною платою працівників, зайнятих у галузях економіки України, відповідного року (кварталу).

При обчисленні заробітної плати (доходу), з якої фактично сплачено страхові внески за місяць, за який розраховується коефіцієнт заробітної плати (доходу) для застрахованих осіб, які здійснювали підприємницьку діяльність і обрали особливий спосіб оподаткування своїх доходів (фіксований податок, єдиний податок, фіксований сільськогосподарський податок, придбання спеціального торгового патенту), отриманий ними дохід за відповідний місяць визначається за формулою

$$Z = \frac{P \cdot Ч}{T},$$

де Π – сума фактично сплаченого відповідного податку (плати за патент) у розрахунку на відповідний місяць, у гривнях;

\mathcal{C} – відсоток відрахувань до Пенсійного фонду від суми фактично сплаченого відповідного податку (плати за патент), чинний в межах відповідного періоду.

При обчисленні заробітної плати, з якої фактично сплачено страхові внески за місяць, за який розраховується коефіцієнт заробітної плати для застрахованих осіб, які сплачують страхові внески у фіксованому розмірі, в тому числі членів їх сімей, що беруть участь у здійсненні підприємницької діяльності, отриманий ними дохід за відповідний місяць визначається за формулою

$$Z = \frac{\Phi}{T} \cdot 100\%,$$

де Φ – сума фактично сплаченого страхового внеску у фіксованому розмірі за відповідний місяць.

Коефіцієнт страхового стажу, що застосовується для обчислення розміру пенсії, визначається із заокругленням до п'яти знаків після коми за формулою:

$$K_c = \frac{C_m \cdot B_c}{100\% \cdot 12},$$

де K_c – коефіцієнт страхового стажу;

C_m – сума місяців страхового стажу;

B_m – величина оцінки одного року страхового стажу (у відсотках).

2. Завдання до виконання практичних занять

Тема 1. СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ І РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

Питання для обговорення:

1. Сутність соціального страхування.
2. Функції соціального страхування.
3. Класифікація соціального страхування.
4. Принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування.
5. Зародження соціального страхування в Україні.

Тестові завдання:

1. Джерела формування грошових Фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування:

- а) страхові внески;

б) кошти з бюджету;

в) інші кошти.

2. Основними видами загальнообов'язкового державного соціального страхування є:

а) пенсійне страхування;

б) медичне страхування;

в) страхування на випадок безробіття;

г) страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності;

г) страхування від нещасних випадків на виробництві та від професійного захворювання;

д) недержавне соціальне страхування;

е) інші види страхування, визначені законами України.

3. Кошти цільових страхових фондів:

а) входять до складу Державного бюджету України;

б) не входять до складу Державного бюджету України;

в) використовуються тільки за цільовим призначенням.

4. Тарифи обов'язкових внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування встановлюються:

а) Кабінетом Міністрів України;

б) Верховною Радою України;

в) Міністерством праці та соціальної політики України.

5. Розподіл відрахувань у Фонд соціального страхування України визначає:

а) Кабінет Міністрів України;

б) Верховна Рада України;

в) усі відповіді правильні.

6. Визначити поняття «соціальне страхування»:

а) комбінація програми пенсійних заощаджень, програми страхування та програми перерозподілу національного доходу;

б) система економічних відносин, за допомогою якої формуються та використовуються фонди грошових засобів для матеріального забезпечення непрацездатних;

в) комплекс законодавче закріплених соціальних норм, що гарантує держава окремим верствам населення, а також за певних економічних умов усім членам суспільства.

7. Добрати до наступних понять правильні варіанти визначення: 1) страховий ризик; 2) страховий випадок; 3) страховий стаж.

а) подія, передбачена договором страхування або законодавством, яка відбулася та з настанням якої виникає обов'язок страховика здійснити виплату страхової суми страхувальнику, застрахованій або іншій третій особі;

б) певна подія, на випадок якої проводиться страхування та яка має ознаки ймовірності та випадковості настання;

в) період, протягом якого особа підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню та відбувається перерахування внесків на страхування.

8. До функцій соціального страхування як складової соціальної політики належать:

- а) компенсаційна;
- б) превенції;
- в) захисна;
- г) відтворювальна;
- г) перерозподільна;
- д) стабілізуюча;
- е) контрольна;
- є) формування страхового фонду.

9. Організація соціального страхування базується на принципах:

- а) особистої відповідальності;
- б) солідарності;
- в) добровільності;
- г) неприбутковості страхових операцій для страхувальника;
- г) обов'язковості;
- д) контрибуції;
- е) організаційного самоуправління;
- є) суброгації;
- ж) державного регулювання.

10. Державні цільові фонди поділяють на:

- а) спеціальні;
- б) економічні;
- в) соціальні;
- г) політичні.

Завдання для розрахунків:

Завдання 1. Скласти схему взаємозв'язку Закону України «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та Закону України «Про страхування».

Завдання 2. Скласти схему взаємозв'язку Закону України «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» і Закону України «Про соціальні послуги».

Тема 2. ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

Питання для обговорення:

1. Необхідність появи соціального страхування в світі.
2. Проблеми розвитку соціального страхування в Україні.

Тестові завдання:

1. Дайте визначення терміну «волонтер»:
 - а) професійно підготовлений фахівець, що має необхідну кваліфікацію у сфері соціальної роботи та надає соціальні послуги;
 - б) фізична особа, яка добровільно здійснює благодійну, неприбуткову та вмотивовану діяльність, що має суспільно-корисний характер;
 - в) економічна категорія, що відображає сукупність розподільчих і перерозподільчих відносин, пов'язаних із подоланням і відшкодуванням втрат, які можуть бути спричинені різними надзвичайними обставинами;
 - г) юридична особа або дієздатний громадянин, який уклав зі страховиком договір страхування або є страхувальником відповідно до законодавства України.
2. Страхова справа у Великобританії має дві головні ознаки:
 - а) поширення довгострокового страхування життя та сертифікація страхових послуг;
 - б) стандартизація страхових послуг та сімейне інвестування у страхування життя;
 - в) традиційний характер загального страхування (зокрема, страхування від нещасних випадків і короткострокове страхування життя) та обов'язковість пенсійного забезпечення.
3. Особливістю шведської системи страхування є:
 - а) передача застрахованими до страховиків своїх юридичних прав з питань медичного страхування;
 - б) усунення дефіциту та створення заощаджень у накопичувальній системі;
 - в) наявність особових рахунків, на які зараховуються внески та уявний інвестиційний дохід.
4. Перший рівень системи пенсійного забезпечення Польщі має назву:
 - а) солідарна система з визначеними пенсіями;
 - б) умовно-накопичувальна з визначеними внесками;
 - в) накопичувальна система.
5. Стратегія переходу до багаторівневої системи пенсійного забезпечення у Латвії:

а) обов'язковий вид страхування для осіб віком до 30 років, добровільний для осіб у віці 30—50 років;

б) обов'язковий для нових учасників;

в) обов'язковий для тих, кому до виходу на пенсію залишилося понад 20 років.

6. Перший рівень системи пенсійного забезпечення Казахстану має назву:

а) солідарна система з визначеними пенсіями;

б) накопичувальна система;

в) умовно-накопичувальна з визначеними внесками;

г) гарантований мінімум.

7. У якій країні відповідно до нового регулювання пенсійного забезпечення розрізняють три види полісів зі страхування життя (метою яких є формування додаткового пенсійного забезпечення; які забезпечують покриття одного чи більше з нижчезгаданих ризиків: смерть, тимчасова недієздатність та ін.; з довічного страхування життя як додаткове пенсійне забезпечення):

а) Польща;

б) Німеччина;

в) Беларусь;

г) Австрія;

г) Італія?

8. Фінансування медичного страхування Німеччини здійснюється з наступних джерел:

а) страхові внески підприємців — відрахування з доходів;

б) заробітки працівників — відрахування з заробітної плати;

в) кошти місцевого бюджету;

г) кошти державного бюджету.

9. Кожен працюючий у Німеччині зобов'язаний мати:

а) страховий поліс;

б) посвідчення застрахованого, яке вимагає кожен роботодавець перед тим, як прийняти особу на роботу;

в) ліцензію.

10. Австрія та Німеччина проголосували за модель громадського медичного страхування, запропоновану Бісмарком. За добровільну систему медичного страхування проголосувала:

а) Японія;

б) Канада;

в) Швейцарія;

г) Португалія.

Тема 3. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

Питання для обговорення:

1. Правове забезпечення страхування в Україні.
2. Мета, причини, етапи реформи сучасної системи соціального забезпечення.
3. Органи нагляду та контролю в системі державного пенсійного страхування.

Тестові завдання:

1. Джерелами фінансування соціальної сфери є:
 - а) Державний бюджет;
 - б) страхові фонди;
 - в) місцеві бюджети;
 - г) власні доходи організацій та установ соціальної сфери (самофінансування).
2. Управління страховими фондами здійснюється:
 - а) Верховною Радою України;
 - б) Кабінетом Міністрів України;
 - в) державою та представниками суб'єктів соціального страхування.
3. Яка послідовність з огляду на субординацію нижче наведених правових актів:
 - а) міжнародні угоди, що містять положення із соціального страхування;
 - б) Конституція України;
 - в) постанови Уряду;
 - г) рішення міністерств і відомств України;
 - г) Цивільний кодекс України;
 - д) Закон України «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»?
4. Метою державного регулювання та нагляду у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування є:
 - а) проведення єдиної та ефективної державної політики у цій сфері;
 - б) забезпечення реалізації прав громадян на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування;
 - в) створення умов для ефективного функціонування та розвитку системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
 - г) забезпечення дотримання суб'єктами системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування вимог законів,

інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;

г) адаптація системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування до міжнародних стандартів;

д) усі відповіді правильні.

5. За дотриманням норм Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо призначення (перерахунку) і виплати пенсій у солідарній системі та щодо взаємодії Пенсійного фонду з фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування (ФЗДСС) державне регулювання здійснює:

а) центральний орган виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики та його територіальні органи;

б) центральний орган виконавчої влади у сфері фінансів і його територіальні органи та Рахункова палата;

в) Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України.

6. Державне регулювання та нагляд щодо цільового використання коштів Пенсійного фонду здійснюють:

а) Національний банк України і Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку;

б) центральний орган виконавчої влади у сфері фінансів і його територіальні органи та Рахункова палата;

в) Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

7. Державне регулювання та нагляд щодо дотримання норм Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» суб'єктами накопичувальної системи пенсійного страхування здійснює:

а) Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України;

б) Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку;

в) центральний орган виконавчої влади у сфері праці та соціальної політики та його територіальні органи.

8. Державне регулювання та нагляд за діяльністю компаній з управління активами в частині управління пенсійними активами, радника з інвестиційних питань здійснює:

а) центральний орган виконавчої влади у сфері фінансів та його територіальні органи та Рахункова палата;

б) Національний банк України та Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку;

в) Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

9. Державне регулювання та нагляд за діяльністю зберігача та уповноваженого банку здійснює:

а) Національний банк України та Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України;

б) Національний банк України та Державна комісія з цінних паперів фондового ринку;

в) Національний банк України, центральний орган виконавчої влади у сфері фінансів і його територіальні органи та Рахункова палата.

10. Державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення, за діяльністю недержавних пенсійних фондів, страхових організацій та банківських установ здійснює:

а) виплату пенсій;

б) матеріальне забезпечення;

в) соціальні послуги за умови сплати страхових внесків до Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Завдання для розрахунків:

Завдання 1. Роль та місце Кабінету Міністрів України в державному регулюванні розвитку соціального страхування.

Тема 4. СТРАХУВАННЯ ТИМЧАСОВОЇ ВТРАТИ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ

Питання для обговорення:

1. Суть страхування тимчасової втрати працездатності.
2. Суб'єкти загальнообов'язкового державного страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
3. Страховий випадок, страховий ризик та страховий стаж при страхуванні тимчасової втрати працездатності.
4. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.
5. Джерела формування коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням.

Тестові завдання:

1. Особам, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, видається:

а) сертифікат на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, який є єдиним для всіх видів страхування;

б) договір про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, який є єдиним для всіх видів страхування;

в) свідоцтво про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, яке є єдиним для всіх видів страхування.

2. Управління Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням здійснюється:

- а) Кабінетом Міністрів України;
- б) правлінням та виконавчою дирекцією Фонду;
- в) Наглядовою радою;
- г) головою правління.

3. Строк повноважень членів правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням становить:

- а) чотири роки;
- б) шість років;
- в) вісім років.

4. Кошти загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням:

- а) входять до складу Державного бюджету України;
- б) не входять до складу Державного бюджету України;
- в) використовуються тільки за цільовим призначенням.

5. Основним фінансовим документом, який визначає доходи та витрати страхових коштів на матеріальне забезпечення застрахованих осіб і надання їм соціальних послуг є:

- а) Бюджет Фонду;
- б) звіт про фінансові результати Фонду;
- в) балансовий звіт Фонду.

6. Застрахованим особам, які мають страховий стаж від п'яти до восьми років, допомога з тимчасової непрацездатності виплачується в такому розмірі:

- а) 60 відсотків середньої заробітної плати (доходу);
- б) 80 відсотків середньої заробітної плати (доходу);
- в) 100 відсотків середньої заробітної плати (доходу).

7. Порядок обчислення середньої заробітної плати для надання допомоги з тимчасової непрацездатності, по вагітності та пологах визначається:

- а) Кабінетом Міністрів України;
- б) Верховною Радою України;
- в) Фондом соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням;

г) Виконавчою дирекцією Фонду соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням;

д) Наглядовою Радою.

Завдання для розрахунків:

Задача 1. На підприємстві «Еконіка» працює 155 осіб, фонд заробітної плати становить 232500 грн., в т.ч.:

- 20 працівників, які отримують ЗП у розмірі 3000 грн.

- 35 працівників, які отримують ЗП у розмірі 2500 грн.

- 100 працівників, які отримують ЗП у розмірі 850 грн.

Здійснити нарахування та утримання збору на соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

Задача 2. В якому розмірі надається допомога по тимчасовій втраті працездатності, якщо відомо:

Працівник Коваленко А.О. отримує на підприємстві ЗП у розмірі 1200 грн.

Стаж його роботи 7 років.

Перебував на лікарняному по догляду за хворою матір'ю 7 днів, який припав на час його відпустки.

Задача 3. В якому розмірі надається допомога по тимчасовій втраті працездатності, якщо відомо:

Працівник Антонюк О.В. перебувала на лікарняному по догляду за хворою дитиною віком 12 років протягом 20 днів, який припав на час його відпустки.

отримує на підприємстві ЗП у розмірі 1500 грн.

Стаж її роботи 5 років.

Задача 4. В якому розмірі надається допомога по тимчасовій втраті працездатності, якщо відомо:

Застрахована особа Приходько А.П. був на лікарняному 63 дні, отримує ЗП у розмірі 2000 грн.

Стаж його роботи 10 років.

Перебував на сезонній роботі з 1.06. по 31.10.2009 року.

Задача 5. В якому розмірі надається допомога по тимчасовій втраті працездатності, якщо відомо:

Працівник Антонова К.М. здійснює догляд за хворою 16 річною дитиною-інвалідом.

Стаж його роботи 5 років.

Була хвора протягом 10 календарних днів.

Задача 6. В якому розмірі надається допомога по тимчасовій втраті працездатності, якщо відомо:

- на підприємстві «Атон» у жовтні місяці оголосили карантин. У працівника Березюк Н.М. стаж роботи 15 років, ЗП 2500 грн.

- у вересні працівника Коновалюка А.О. було переведено на легшу роботу. Попередня ЗП була у розмірі 2800 грн. Теперішня ЗП 1200 грн. Стаж 6 років.

Задача 7. В якому розмірі надається допомога по тимчасовій втраті працездатності, якщо відомо:

Працівник Банацька Т.М. пішла у відпустку у зв'язку з вагітністю і пологами. ЗП 1750 грн.

Тема 5. МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ

Питання для обговорення:

1. Зміст та мета загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.
2. Суб'єкти та об'єкти загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.
3. Принципи обов'язкового соціального медичного страхування.
4. Фонд медичного страхування України.
5. Джерела формування коштів Фонду медичного страхування.
6. Договір про надання медичних послуг за медичним страхуванням.

Тестові завдання:

1. Дайте визначення терміну «реабілітація»:

а) економічна категорія, що відображає сукупність розподільчих і перерозподільчих відносин, пов'язаних із подоланням і відшкодуванням втрат, які можуть бути спричинені різними надзвичайними обставинами;

б) метод створення децентралізованих страхових фондів будь-яким господарюючим суб'єктом із метою забезпечення безперервності виробництва;

в) система медичних, професійних, соціальних заходів, спрямованих на надання особам, які перебувають у складних життєвих обставинах, допомоги у відновленні ними порушених функцій організму, компенсації обмежень життєдіяльності та підтриманні оптимального фізичного,

інтелектуального, психічного, соціального рівнів та якості для досягнення соціальної та матеріальної незалежності, соціально-професійної адаптації та інтеграції в суспільство.

2. Соціальне обслуговування здійснюється шляхом надання соціальних послуг:

- а) за місцем проживання особи (вдома);
- б) в організаціях, що займаються медичною допомогою;
- в) у стаціонарних інтернатних установах та закладах;
- г) у реабілітаційних установах та закладах;
- ґ) в установах та закладах денного перебування;
- д) в установах та закладах тимчасового або постійного перебування;
- е) у територіальних центрах соціального обслуговування;
- є) в інших закладах соціальної підтримки (догляду).

3. Установа для нічного або тимчасового проживання громадян без визначеного місця проживання, осіб, що постраждали від фізичного або психічного насильства, стихійного лиха, катастрофи тощо, з наданням їм правової, психологічної, соціальної, медичної та побутової допомоги в подоланні тимчасових труднощів, сприянні у встановленні особи, відновленні документів, паспортизації та працевлаштуванні — це:

- а) тимчасовий притулок для дорослих;
- б) тимчасовий притулок для неповнолітніх;
- в) тимчасовий притулок для інвалідів.

4. Консультації щодо запобігання виникненню та розвитку можливих органічних розладів особи, збереження, підтримка та охорона її здоров'я, здійснення профілактичних, лікувально-оздоровчих заходів, працетерапія — це:

- а) послуги з професійної реабілітації осіб з обмеженими фізичними можливостями;
- б) психологічні послуги;
- в) соціально-економічні послуги;
- г) соціально-медичні послуги.

5. Соціальні послуги можуть надаватися:

- а) за плату;
- б) безоплатно;
- в) усі відповіді правильні.

6. Медичне страхування або страхування здоров'я в Україні за характером наданої медичної допомоги поділяється на:

- а) добровільне;
- б) обов'язкове;
- в) добровільне та обов'язкове.

7. Безоплатні соціальні послуги державними та комунальними суб'єктами в обсягах, визначених державними стандартами соціального обслуговування, надаються:

а) громадянам, які не здатні до самообслуговування у зв'язку з похилим віком, хворобою, інвалідністю та не мають рідних, які повинні забезпечити їм догляд і допомогу;

б) громадянам, які знаходяться у складній життєвій ситуації у зв'язку з безробіттям і зареєстровані в державній службі зайнятості як такі, що шукають роботу, у зв'язку зі стихійними лихами, катастрофами, які є біженцями внаслідок збройних та міжетнічних конфліктів, якщо середньомісячний сукупний дохід цих осіб нижче встановленого прожиткового мінімуму;

в) дітям та молоді, які знаходяться у складній життєвій ситуації у зв'язку з інвалідністю, хворобою, сирітством, безпритульністю, малозабезпеченістю, конфліктами і жорстоким ставленням у сім'ї;

г) дітям до 16 років, які знаходяться у складній життєвій ситуації у зв'язку з інвалідністю, хворобою, малозабезпеченістю, конфліктами і жорстоким ставленням у сім'ї;

г) громадянам України, які застраховані та досягають встановленого пенсійного віку чи визнані інвалідами в установленому законодавством порядку і мають необхідний для призначення відповідного виду пенсії страховий стаж, а в разі смерті цих осіб — члени їхніх сімей.

8. В Японії функціонує державна програма страхування та:

- а) суспільна;
- б) приватна;
- в) система медичного страхування.

Завдання для розрахунків:

Завдання 1. Визначити вартість медичної послуги, якщо відомо:

1. Вартість медикаментів на надання послуги – 10 грн.
2. Витрати на харчування 20 грн. на 1 ліжко-день
3. Балансова вартість основних засобів – 10000 грн.
4. Норма зносу – 10 %.
5. Сума загальноновиробничих витрат – 700 грн.
6. Сума адміністративних витрат – 500 грн.
7. Рентабельність установи – 8 %.

Показники	Тарифний розряд	Заробітна плага	Кількість	Фонд робочого часу	Час надання медичної послуги	Кількість робочих днів за місяць
1. Головний лікар	17	750	1	5	30	22
2. Лікар-хірург вищої категорії	14	611	2	6	30	22
3. Лікарі інших спеціальностей:						22
- вищої кваліфікаційної категорії	13	571	5	7	20	22
- 1 кваліфікаційної категорії	12	535	3	7	20	22
- 2 кваліфікаційної категорії	11	498	4	7	20	22
- без категорії	10	465	6	7	20	22
4. Медичні сестри:						22
- вищої кваліфікаційної категорії	10	465	15	10	30	22
- 1 кваліфікаційної категорії	9	435	20	10	30	22
- 2 кваліфікаційної категорії	8	405	30	10	30	22
- без категорії	7	392	10	10	30	22
5. Молодші медичні сестри	4	362	20	8	15	22

Завдання 2. Вивчення та обговорення Проекту Закону України «Про фінансування охорони здоров'я та обов'язкове соціальне медичне страхування в Україні» від 30.06.2009 р, № 4744.

Тема 6. СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ НА ВИРОБНИЦТВІ ТА ПРОФЕСІЙНОГО ЗАХВОРЮВАННЯ

Питання для обговорення:

1. Завдання та принципи страхування від нещасного випадку на виробництві.
2. Суб'єкти та об'єкти страхування від нещасного випадку. Обов'язковість та добровільність страхування.
3. Страховий ризик і страховий випадок. Перелік професійних захворювань.
4. Фонд соціального страхування від нещасного випадку на виробництві
5. Майно Фонду соціального страхування від нещасних випадків.

Тестові завдання:

1. Страхування від нещасного випадку є самостійним видом загальнообов'язкового державного соціального страхування, за допомогою якого здійснюється:

- а) соціальний захист;
- б) охорона життя та здоров'я громадян у процесі їх трудової діяльності;
- в) виплата субсидій населенню.

2. Завданнями страхування від нещасного випадку є:

а) проведення профілактичних заходів, спрямованих на: усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням та іншим випадкам загрози здоров'ю застрахованих, викликаним умовами праці;

б) відновлення здоров'я та працездатності потерпілих на виробництві від нещасних випадків або професійних захворювань;

в) відшкодування матеріальної та моральної шкоди застрахованим і членам їх сімей;

г) усі відповіді правильні.

3. Дія Закону «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» поширюється на:

а) осіб, які працюють на умовах трудового договору (контракту) на підприємствах, в установах, організаціях, незалежно від їх форм власності та господарювання;

б) осіб, які забезпечують себе роботою самостійно;

в) осіб пенсійного віку;

г) громадян — суб'єктів підприємницької діяльності.

4. Заподіяння шкоди зародку внаслідок травмування на виробництві або професійного захворювання жінки під час її вагітності, у зв'язку з чим дитина народилася інвалідом та відповідно до медичного висновку вважається застрахованою:

а) до 16 років або до закінчення навчання, але не більше, ніж до досягнення 23 років, їй надається допомога Фонду соціального страхування від нещасних випадків;

б) до 18 років або до закінчення навчання, але не більше, ніж до досягнення 23 років, їй надається допомога Фонду соціального страхування від нещасних випадків;

в) до 16 років або до закінчення навчання, але не більше, ніж до досягнення 25 років, їй надається допомога Фонду соціального страхування від нещасних випадків.

5. Для страхування від нещасного випадку на виробництві:

- а) не потрібно згоди або заяви працівника;
 - б) потрібна заява працівника;
 - в) усі відповіді неправильні.
6. Страхування від нещасного випадку на виробництві здійснюється у формі:
- а) особовій;
 - б) безособовій.
7. Реєстрація страхувальників здійснюється у:
- а) відділеннях Фонду за місцем проживання;
 - б) на підприємстві, установі;
 - в) робочому органі виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків.
8. Факт реєстрації страхувальника страховиком засвідчується:
- а) страховим свідоцтвом;
 - б) страховим сертифікатом;
 - в) страховим полісом.
9. Добровільно, за письмовою заявою, від нещасного випадку у Фонді соціального страхування від нещасних випадків можуть застрахуватися:
- а) священнослужителі, церковнослужителі та особи, які працюють у релігійних організаціях на виборних посадах;
 - б) особи, які забезпечують себе роботою самостійно;
 - в) особи пенсійного віку, що працюють на виробництві;
 - г) громадяни — суб'єкти підприємницької діяльності.
10. Страхування припиняється, якщо страховий внесок до Фонду соціального страхування від нещасних випадків не перераховано протягом:
- а) двох місяців з дня подання заяви;
 - б) трьох місяців з дня подання заяви;
 - в) десяти днів з дня подання заяви.
11. Професійне захворювання є:
- а) страховим випадком у разі його встановлення чи виявлення в період, коли потерпілий не перебував у трудових відносинах з підприємством, на якому він захворів;
 - б) нещасним випадком на виробництві, що спричинили застрахованому професійно зумовлену фізичну чи психічну травму за обставин, із настанням яких виникає право застрахованої особи на отримання матеріального забезпечення та/або соціальних послуг; в) нещасним випадком або професійним захворюванням, яке сталося внаслідок порушення нормативних актів про охорону праці застрахованим.

Завдання для розрахунків:

Задача 1. На підприємстві «Солярис», яке віднесено до 15 класу професійного ризику, річний розмір страхового внеску за минулий рік становив 500 тис. грн. Річні витрати Фонду за цей період з відшкодування збитків потерпілим на виробництві становили 300 тис. грн. З них 250 тис. грн. витрачено на щомісячні страхові виплати та надання соціальних послуг потерпілим минулих років, а 50 тис. грн. — потерпілим у цьому році.

Страховий тариф для 15 класу професійного ризику становить 0,8% від фонду оплати праці.

Річний страховий внесок за 15 класом професійного ризику виробництва по всій країні становив минулого періоду 83 млн. грн. Річні витрати Фонду на відшкодування збитків потерпілим за цим класом професійного ризику — 63 млн. грн.

Фонд оплати праці становить 19,6 млн. грн. Розрахувати розмір страхових внесків до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків.

Тема 7. СТРАХУВАННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ*Питання для обговорення:*

1. Суб'єкти та об'єкти страхування на випадок безробіття.
2. Особи, які підлягають страхуванню на випадок безробіття.
3. Особи, які не підлягають страхуванню на випадок безробіття.
4. Фонд соціального страхування на випадок безробіття.
5. Джерела формування коштів Фонду та їх використання.

Тестові завдання:

1. Дайте визначення терміну «послуги з працевлаштування»!

- а) пошук підходящої роботи, сприяння у працевлаштуванні та соціальне супроводження працевлаштованої особи;
- б) надання консультацій з питань чинного законодавства, здійснення захисту прав та інтересів осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- в) виявлення та сприяння розвитку різнобічних інтересів і потреб осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, організація індивідуального навчального, виховного та корекційного процесів, дозвілля, спортивно-оздоровчої, технічної та художньої діяльності тощо, а також залучення до роботи різноманітних закладів, громадських організацій, заінтересованих осіб.

2. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття — це:

а) система соціальних заходів, яка передбачає сприяння, підтримку та послуги, що надають соціальні служби окремим особам чи групам населення для подолання або пом'якшення життєвих труднощів, підтримки їх соціального статусу та повноцінної життєдіяльності;

б) система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає матеріальне забезпечення на випадок безробіття з незалежних від застрахованих осіб обставин та надання соціальних послуг за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;

в) державні та комунальні спеціалізовані підприємства, установи та заклади соціального обслуговування, підпорядковані центральним, місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування, юридичні особи, створені відповідно до законодавства, які не мають на меті отримання прибутку, фізичні особи.

3. Представниками застрахованих осіб є:

а) профспілки або їх об'єднання чи інші уповноважені найманими працівниками органи (представники);

б) Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;

в) державні та комунальні спеціалізовані підприємства, установи та заклади соціального обслуговування.

4. Об'єкт страхування на випадок безробіття:

а) інформація, необхідна для вирішення складної життєвої ситуації; розповсюдження просвітницьких та культурно-освітніх знань; поширення об'єктивної інформації про споживчі властивості та види соціальних послуг, формування певних уявлень і ставлення суспільства до соціальних проблем;

б) задоволення матеріальних інтересів і потреб осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, що реалізуються у формі надання натуральної чи грошової допомоги, а також допомоги у вигляді одноразових компенсацій;

в) страховий випадок, із настанням якого у застрахованої особи (члена її сім'ї, іншої особи) виникає право на отримання матеріального забезпечення та надання соціальних послуг.

5. Дайте визначення терміну «часткове безробіття»:

а) вимушене тимчасове скорочення нормальної або встановленої законодавством тривалості робочого часу, перерва в одержанні заробітку або скорочення його розміру через тимчасове припинення виробництва без припинення трудових відносин з причин економічного, технологічного, структурного характеру;

б) пошук роботи, сприяння у працевлаштуванні та соціальне супроводження працевлаштованої особи;

в) задоволення матеріальних інтересів і потреб осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, що реалізуються у формі надання натуральної чи грошової допомоги, а також допомоги у вигляді одноразових компенсацій.

6. Страхуванню на випадок безробіття підлягають:

- а) особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту);
- б) особи, які проходять альтернативну (невійськову) службу;
- в) особи, які працюють неповний робочий день або неповний робочий тиждень;

г) усі відповіді правильні.

7. Сплата страхових внесків припиняється з дня:

- а) розірвання трудового договору;
- б) реєстрації страхувальника в установі, організації;
- в) невиконання обов'язків перед страхувальником.

8. Свідоцтво про загальнообов'язкове державне соціальне страхування є:

- а) різновидом договору про страхування;
- б) єдиним для всіх видів соціального страхування;
- в) нормативно-правовим актом, що регулює діяльність зі страхування

на випадок безробіття.

9. Порядок видачі та зразок свідоцтва про загальнообов'язкове державне соціальне страхування затверджуються:

- а) Кабінетом Міністрів України.
- б) Верховною Радою України;
- в) Наглядовою Радою.

10. Страхуванню на випадок безробіття не підлягають:

а) працюючі пенсіонери та особи, у яких відповідно до законодавства України виникло право на пенсію;

б) особи, що перебувають у складних життєвих обставинах, які вони не в змозі подолати за допомогою наявних засобів і можливостей;

в) громадяни, які не здатні до самообслуговування у зв'язку з похилим віком, хворобою, інвалідністю і не мають рідних, які повинні забезпечити їм догляд і допомогу;

г) іноземці та особи без громадянства, які тимчасово працюють за наймом в Україні, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

11. Допомога з безробіття виплачується після реєстрації застрахованої особи в установленому порядку в державній службі зайнятості з:

- а) 8 дня;
- б) 14 дня;
- в) 29 дня.

Тема 8. ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ

Питання для обговорення:

1. Структура системи пенсійного забезпечення в Україні.
2. Суб'єкти системи пенсійного забезпечення в Україні.
3. Особи, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню.
4. Види пенсійних виплат і соціальних послуг.
5. Пенсії за віком у солідарній системі.
6. Пенсії по інвалідності в солідарній системі.
7. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника у солідарній системі.
8. Порядок визначення заробітної плати (доходу) для обчислення пенсії у солідарній системі.
9. Пенсійні виплати за рахунок коштів Накопичувального фонду.
10. Організація та порядок здійснення управління в солідарній системі.
11. Страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.
12. Коефіцієнт страхового стажу.

Тестові завдання:

1. Вказати правильне визначення терміна «прожитковий мінімум»:
 - а) соціальне прийнятний рівень споживання продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг, визначений за нормами соціальних або фізіологічних потреб;
 - б) норматив, що визначається на основі показників фактичного споживання або забезпеченості для всього населення або окремих соціальних груп;
 - в) вартісна оцінка мінімуму життєвих засобів, необхідних для підтримки життєдіяльності та відновлення робочої сили працівника.
2. Соціальні нормативи за характером задоволення соціальних потреб:
 - а) статистичні нормативи;
 - б) нормативи споживання;
 - в) нормативи мінімального споживання;
 - г) нормативи забезпечення;
 - г) нормативи доходу.
3. Джерела фінансування соціальних гарантій:
 - а) Державний бюджет;
 - б) кошти місцевих бюджетів;
 - в) страхові фонди;
 - г) кошти підприємств, об'єднань й організації, що перебувають на господарському розрахунку;

г) кошти організації та установ, що фінансуються за рахунок бюджетів різного рівня.

4. Види державних пенсій:

- а) трудові;
- б) економічні;
- в) соціальні.

5. Забороняється використовувати кошти Пенсійного фонду:

- а) не за цільовим призначенням;
- б) на придбання державних цінних паперів у разі відсутності заборгованості з виплати пенсій;
- в) на кредитні операції;
- г) надання позик.

6. До числа основних державних соціальних гарантій належать:

- а) мінімальний розмір заробітної плати;
- б) мінімальний розмір пенсії за віком;
- в) величина порога індексації грошових доходів громадян;
- г) неоподатковуваний мінімум доходів громадян;
- г) розміри державної соціальної допомоги;
- д) пільги щодо оплати житлово-комунальних, транспортних послуг, послуг зв'язку та критерії їх надання.

7. Солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що базується на засадах солідарності і субсидування та здійснення виплати пенсій і надання соціальних послуг за рахунок коштів Пенсійного фонду на умовах та в порядку, передбачених Законом, — це:

- а) перший рівень системи пенсійного забезпечення в Україні;
- б) другий рівень системи пенсійного забезпечення в Україні;
- в) третій рівень системи пенсійного забезпечення в Україні.

8. Система недержавного пенсійного забезпечення, що базується на засадах добровільної участі громадян, роботодавців та їх об'єднань у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання громадянами пенсійних виплат на умовах та в порядку, передбачених законодавством про недержавне пенсійне забезпечення, — це:

- а) перший рівень системи пенсійного забезпечення в Україні;
- б) другий рівень системи пенсійного забезпечення в Україні;
- в) третій рівень системи пенсійного забезпечення в Україні.

9. Накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що базується на засадах накопичення коштів застрахованих осіб у Накопичувальному фонді та здійснення фінансування витрат на оплату договорів страхування довічних пенсій і одноразових виплат на умовах та в порядку, передбачених законом, — це:

- а) перший рівень системи пенсійного забезпечення в Україні;
- б) другий рівень системи пенсійного забезпечення в Україні;
- в) третій рівень системи пенсійного забезпечення в Україні.

10. За рахунок коштів Накопичувального фонду, що обліковуються на накопичувальних пенсійних рахунках, здійснюються такі пенсійні виплати:

- а) довічна пенсія з установленим періодом;
- б) довічна обумовлена пенсія;
- в) довічна пенсія подружжя;
- г) одноразова виплата;
- г) пенсія у зв'язку з втратою годувальника.

11. За період участі тільки в солідарній системі величина оцінки одного року страхового стажу дорівнює:

- а) 0,9%;
- б) 1,0%;
- в) 1,5%;
- г) 2,0%.

12. За період участі в солідарній і накопичувальній системах пенсійного страхування величина оцінки одного року страхового стажу дорівнює:

- а) 0,75%;
- б) 0,8%;
- в) 0,85%;
- г) 0,9%;
- г) 1,0%.

Завдання для розрахунків:

Задача 1. Громадянка Петренко О. М. звернулася за призначенням пенсії за віком 29 березня 2009 року.

Наявність довідок про заробітну плату за:

- січень — грудень 1986 року;
- липень 1987 року — червень 1990 року;
- грудень 1990 року — листопад 1991 року (60 місяців).

Інформація про заробіток Петренко О. М. за:

- липень 2000 року — грудень 2000 року;
- лютий 2001 року — лютий 2009 року із системи персоналізованого обліку.

У періодах січень — червень 1987 року, липень — листопад 1990 року й у січні 2001 року Петренко О.М. не працювала, про що свідчать записи в трудовій книжці і дані персоналізованого обліку.

Стаж громадянки — 35 років 7 місяців 12 днів.

Сума коефіцієнтів заробітної плати (С) за 163 місяці — 100,22288.

Середня заробітна плата працівників, зайнятих у галузях економіки України, за 2008 рік — 1306,4 грн.

Задача 2. Розрахувати пенсію за віком працівникові, у якого є пільговий стаж за Списком № 1. За призначенням пенсії за віком 20.04.2009 р. звернувся громадянин Петров І.І., що народився 20.04.1949 р. Стаж роботи за Списком № 1 – 6 повних років (з 10.01.2003 р. по 20.04.2009 р.). Загальний стаж роботи — 35 років 5 місяців 16 днів. Петров І.І. надав довідку про заробіток.

Він має право вийти на пенсію за віком на пільгових умовах, адже пенсійний вік чоловіків, що працювали на роботах з особливо шкідливими й особливо тяжкими умовами праці за Списком № 1, зменшується на 1 рік за кожний повний рік зазначеної роботи (ст. 13 Закону про пенсійне забезпечення).

Сума коефіцієнтів заробітної плати Петрова І.І. — 217,99155 (обчислено за 165 місяців).

Задача 3. За призначенням пенсії за вислугу років 20.02.2010 р. звернулася громадянка Соловійова І.М. Загальний стаж роботи – 38 років 4 місяці (зокрема з 13.03.1984 р. по день звертання вона працювала вчителем у школі, тобто має стаж, що дає право на призначення пенсії за вислугу років, — 25 років 11 місяців 7 днів).

Сума коефіцієнтів заробітної плати за 127 місяців — 170,53687. Середня зарплата працівників, зайнятих у галузях економіки України за 2009 рік дорівнює 1650,43 грн. Розрахувати пенсію за вислугу років.

Задача 4. За призначенням пенсії 01.11.2004 р. звернувся громадянин Шевченко О.М. з числа осіб літних екіпажів повітряних судів цивільної авіації. Коефіцієнт страхового стажу — 0,75. Сума коефіцієнтів за 112 місяців — 361,97692. Розрахувати пенсію за вислугу років працівника літного складу.

Задача 5. Визначити розмір пенсії за вислугу років громадянці Щур Н.О., якщо вона 01.12.2004 р. звернулася за призначенням пенсії до Пенсійного фонду України. Загальний стаж роботи — 28 років 11 місяців. З 01.12.1979р. по день звертання вона працювала фельдшером фельдшерсько-акушерського пункту, тобто на момент звертання в неї було 25 років стажу, що дають право на пенсію за вислугу років. Сума коефіцієнтів заробітної плати за 113 місяців (для розрахунку) склала 90,53673.

Задача 6. Розрахувати суму пенсії за інвалідністю, якщо громадянину Коваленку Г.І. в лютому 2010 року встановлена II група інвалідності за загальним захворюванням. На час її настання Коваленку Г.І. мав 31 рік 6 місяців стажу. Сума коефіцієнтів заробітної плати 151,34757.

Задача 7. Громадянка Жихор В.П. звернулася 20.03.2010 р. із проханням призначити їй пенсію у зв'язку з утратою годувальника. Жінка виховує двох дітей — 1990 та 1996 р.н. При цьому одна дитина навчається у вищому навчальному закладі з заочною формою навчання і не працює, їх батько народився 18.03.1958 р., помер — 10.01.2010 р. На момент смерті він мав 29 років і 7 місяців страхового стажу, з яких за Списком №1 відробив 10 років.

Задача 8. За призначенням пенсії у зв'язку з утратою годувальника 17.09.2004 р. звернулася дитина-сирота 1986 року народження — 28.03.1954 р.) — 32 роки 7 місяців, матері (народилася 13.03.1959 р.) — 30 років 1 день.

Задача 9. Громадянин Григоренко О.Л. працював із січня 1995 року по грудень 2003 року на підприємстві, що із січня 2000 року перейшло на сплату єдиного податку. Після цього зарплату Григоренко О.Л. значно підвищили (до 1200 грн. на місяць). Для призначення пенсії в січні 2004 року Григоренко О.Л. надав довідку про зарплату за періоді 1 липня 1995 року по червень 2000 року. Для розрахунку пенсії взято інформацію із системи персоніфікованого обліку за період з липня 2000 року по грудень 2003 року. Страховий стаж Григоренко О.Л. — 40 років 3 місяці. Сума коефіцієнтів заробітної плати за 102 місяці дорівнює 228,58138. Визначити розмір пенсії працівнику підприємства, яке використовує спрощену систему оподаткування.

Задача 10. Підприємець Петров А.А. обрав особливий спосіб оподаткування своїх доходів (єдиний податок). Визначити суму зарплати (доходу), з якої сплачено страхові внески за місяць та яка буде врахована при обчисленні пенсії. Сума фактично сплаченого податку 100 грн. розрахунку за відповідний місяць.

Задача 11. Підприємець Світличний О.М. сплачує внески до Пенсійного фонду у фіксованому розмірі (з 01.01.2004 р.). Визначити суму, що буде врахована при обчисленні пенсії, якщо:

сума фактично сплаченого страхового внеску у фіксованому розмірі за місяць — 100 грн.;

розмір страхового внеску до солідарної системи у відповідному місяці — 33,2%.

Тема 9. НЕРЖАВНЕ ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ

Питання для обговорення:

1. Сутність недержавного пенсійного страхування.
2. Учасники, вкладники та засновники недержавних пенсійних фондів.
3. Інвестиційна декларація пенсійного фонду.
4. Рада пенсійного фонду та її повноваження.
5. Адміністратор недержавних пенсійних фондів.
6. Управління активами недержавних пенсійних фондів.
7. Пенсійний контракт та пенсійні схеми.
8. Пенсійні виплати недержавних пенсійних фондів.

Тестові завдання:

1. Діяльність недержавних пенсійних фондів, відповідно до своїх статутів, не належить до:

- а) банківської;
- б) страхової;
- в) діяльності на фондовому ринку;
- г) усі відповіді правильні.

2. Ануїтет — це:

- а) періодичні пенсійні виплати, які здійснюються з установленими інтервалами часу до того моменту, поки не настане певна подія, визначена у відповідному договорі;
- б) різниця між сукупною вартістю активів юридичної особи та вартістю її зобов'язань перед третіми особами;
- в) професійна діяльність, визначена законодавством про цінні папери та фондовий ринок.

3. Саморегулююча організація адміністраторів недержавних пенсійних фондів:

- а) юридична особа, створена відповідно до Закону, яка має статус неприбуткової організації, функціонує та провадить діяльність виключно з метою накопичення пенсійних внесків на користь учасників пенсійного фонду з подальшим управлінням пенсійними активами, а також здійснює пенсійні виплати учасникам зазначеного фонду у визначеному цим Законом порядку;
- б) неприбуткова організація, що створюється з метою встановлення професійних стандартів діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів, захисту та представлення інтересів своїх членів, а також учасників недержавних пенсійних фондів;

в) недержавний пенсійний фонд, засновником якого є юридична особа-роботодавець або декілька юридичних осіб-роботодавців та до якого можуть приєднуватися роботодавці-платники.

4. Недержавне пенсійне забезпечення є для пенсійних фондів:

- а) виключним видом діяльності;
- б) професійною діяльністю з надання соціальних послуг населенню;
- в) вищим колегіальним органом управління системою

загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

5. За видами пенсійні фонди можуть утворюватися як:

- а) відкриті пенсійні фонди;
- б) закриті пенсійні фонди;
- в) корпоративні пенсійні фонди;
- г) професійні пенсійні фонди.

6. Засновником корпоративного пенсійного фонду може бути:

а) профспілка або їх об'єднання чи інші уповноважені найманими працівниками органи (представники);

б) юридична особа-роботодавець або декілька юридичних осіб-роботодавців, до яких можуть приєднуватися роботодавці-платники;

в) юридична особа, яка здійснює контроль за відповідною юридичною особою або контролюється відповідною юридичною особою, або перебуває під спільним контролем із такою юридичною особою;

г) фізичні особи — суб'єкти підприємницької діяльності, у тому числі ті, які обрали особливий спосіб оподаткування (фіксований податок, єдиний податок, фіксований сільськогосподарський податок, придбали спеціальний торговий патент), та члени сімей зазначених фізичних осіб, які беруть участь у провадженні ними підприємницької діяльності.

7. Засновником (засновниками) професійного пенсійного фонду можуть бути:

а) об'єднання юридичних осіб-роботодавців, об'єднання фізичних осіб, включаючи професійні спілки (об'єднання професійних спілок), або фізичні особи, пов'язані за родом їх професійної діяльності (занять);

б) члени колективних та орендних підприємств, сільськогосподарських кооперативів та фермерських господарств, у тому числі тих, які обрали особливий спосіб оподаткування (фіксований податок, єдиний податок, фіксований сільськогосподарський податок, придбали спеціальний торговий патент);

в) особи, які досягли встановленого законом пенсійного віку або визнані інвалідами, у тому числі діти-інваліди, а також особи, які мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника.

8. Адміністратором недержавного пенсійного фонду може бути:

а) юридична особа, яка надає професійні послуги з адміністрування недержавних пенсійних фондів (професійний адміністратор);

б) юридична особа — одноосібний засновник корпоративного пенсійного фонду, який прийняв рішення про самостійне здійснення адміністрування такого фонду;

в) компанія з управління активами;

г) усі відповіді правильні.

9. Розмір статутного капіталу адміністратора НПФ, сплаченого грошовими коштами, становить не менше, ніж сума, еквівалентна:

а) 200 тис. євро за офіційним обмінним курсом Національного банку України на день державної реєстрації такої особи;

б) 300 тис. євро за офіційним обмінним курсом Національного банку України на день державної реєстрації такої особи;

в) 500 тис. євро за офіційним обмінним курсом Національного банку України на день державної реєстрації такої особи.

10. Управління активами недержавних пенсійних фондів може здійснюватися такими особами:

а) радою пенсійного фонду;

б) компанією з управління активами;

в) банком щодо активів створеного ним корпоративного пенсійного фонду у випадках, передбачених Законом;

г) професійним адміністратором, який отримав ліцензію на провадження діяльності з управління активами.

11. Пенсійний контракт є:

а) договором між пенсійним фондом та його вкладником, який укладається від імені пенсійного фонду його адміністратором та згідно з яким здійснюється недержавне пенсійне забезпечення учасника або декількох учасників фонду за рахунок пенсійних внесків такого вкладника;

б) документом, який відповідно до вимог Закону визначає напрями та обмеження інвестування коштів Накопичувального фонду, рівні інвестиційного доходу, суми коштів на адміністративні витрати, видатки на фінансування оплати договорів страхування довічних пенсій та одноразових виплат у відповідному році;

в) документом, відповідно до якого провадиться нарахування (обчислення) або який підтверджує нарахування (обчислення) заробітної плати (доходу), на які відповідно до Закону нараховуються страхові внески.

12. Контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у сфері недержавного пенсійного забезпечення здійснює:

а) Наглядова рада;

- б) Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг;
- в) Антимонопольний комітет України.

Завдання для розрахунків:

Завдання 1. Проаналізувати Закон України «Про недержавне пенсійне страхування».

Тема 10. НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

Питання для обговорення:

1. Впровадження єдиного соціального внеску.
2. Особливості розвитку державної системи страхового фонду документації.
3. Реформування системи пенсійного забезпечення.
4. Впровадження державних соціальних стандартів у сфері медичного обслуговування.

Тестові завдання:

1. Прийняття Закону України «Про соціальні послуги» дозволить:
 - а) усунути прогалину у чинному законодавстві України щодо регулювання правовідносин, які виникають при наданні соціальних послуг;
 - б) визначити порядок і умови надання соціальних послуг, права та обов'язки суб'єктів, які надають соціальні послуги;
 - в) співвіднести існуючі гарантії населенню з нормами чинного законодавства.
2. Персоніфікований облік системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування — це:
 - а) фінансовий аналіз коротко- і довгострокових наслідків функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, що містить прогноз фінансових потоків, оцінку фінансових зобов'язань, довгостроковий прогноз стану та стабільності системи, докладний аналіз коротко- і довгострокових фінансових наслідків будь-яких змін у цій системі;
 - б) одиниця виміру загальної вартості пенсійних активів Накопичувального фонду, що накопичені та обліковуються на накопичувальному пенсійному рахунку застрахованої особи, яка застосовується для визначення вартості пенсійних активів на момент їх оцінки;
 - в) організація та ведення обліку відомостей про застраховану особу, що використовуються в системі загальнообов'язкового державного пенсійного

страхування в порядку, визначеному Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

3. У разі виникнення дефіциту коштів Пенсійного фонду для фінансування виплати пенсій у солідарній системі у зв'язку із спрямуванням частини страхових внесків до Накопичувального фонду такий дефіцит покривається за рахунок коштів:

- а) страхових, банківських установ;
- б) місцевих бюджетів;
- в) недержавного пенсійного забезпечення;
- г) Державного бюджету України.

4. У разі виникнення дефіциту коштів Пенсійного фонду для фінансування виплати пенсій у солідарній системі (перевищення видатків над доходами, у тому числі з урахуванням резерву коштів Пенсійного фонду) у зв'язку із спрямуванням частини страхових внесків до Накопичувального фонду такий дефіцит покривається за рахунок коштів Державного бюджету України та має назву:

- а) компанія з управління активами;
- б) основні напрями інвестиційної політики;
- в) тендер;
- г) персоналізований облік у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- г) чиста вартість одиниці пенсійних активів.

5. Періодичні пенсійні виплати, які здійснюються з установленими інтервалами часу до того моменту, поки не настане певна подія, визначена у відповідному договорі називаються:

- а) довічна пенсія;
- б) інвестиційна декларація;
- в) одноразова пенсійна виплата;
- г) пенсія на визначений строк;
- г) анuitет.

6. Саморегулююча організація адміністраторів недержавних пенсійних фондів — це:

- а) страховик, який отримав ліцензію на страхування життя;
- б) неприбуткова організація (непідприємницьке товариство), що створюється з метою встановлення професійних стандартів діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів, захисту та представлення інтересів своїх членів, а також учасників недержавних пенсійних фондів;
- в) недержавний пенсійний фонд, засновником якого є юридична особа — роботодавець або декілька юридичних осіб — роботодавців та до якого можуть приєднуватися роботодавці-платники. Учасниками цього фонду

можуть бути виключно фізичні особи, які перебувають (перебували) у трудових відносинах з роботодавцями-засновниками та роботодавцями-платниками цього фонду.

Завдання для розрахунків:

Завдання 1. Скласти організаційну структуру фондів соціального страхування.

Завдання 2. Проаналізувати розвиток нормативно-законодавчого забезпечення становлення соціального страхування в Україні.

3. Питання гарантованого мінімуму знань

1. Сутність соціального страхування.
2. Функції соціального страхування.
3. Класифікація соціального страхування.
4. Принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування.
5. Зародження соціального страхування в Україні.
6. Необхідність появи соціального страхування в світі.
7. Проблеми розвитку соціального страхування в Україні.
8. Правове забезпечення страхування в Українію
9. Мета, причини, етапи реформи сучасної системи соціального забезпечення.
10. Органи нагляду та контролю в системі державного пенсійного страхування.
11. Суть страхування тимчасової втрати працездатності.
12. Суб'єкти загальнообов'язкового державного страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
13. Страховий випадок, страховий ризик та страховий стаж при страхуванні тимчасової втрати працездатності.
14. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.
15. Джерела формування коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням.
16. Зміст та мета загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.
17. Суб'єкти та об'єкти загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.
18. Принципи обов'язкового соціального медичного страхування.
19. Фонд медичного страхування України.
20. Джерела формування коштів Фонду медичного страхування.

21. Договір про надання медичних послуг за медичним страхуванням.
22. Завдання та принципи страхування від нещасного випадку на виробництві.
23. Суб'єкти та об'єкти страхування від нещасного випадку. Обов'язковість та добровільність страхування.
24. Страховий ризик і страховий випадок. Перелік професійних захворювань.
25. Фонд соціального страхування від нещасного випадку на виробництві.
26. Майно Фонду соціального страхування від нещасних випадків.
27. Суб'єкти та об'єкти страхування на випадок безробіття.
28. Особи, які підлягають страхуванню на випадок безробіття.
29. Особи, які не підлягають страхуванню на випадок безробіття.
30. Фонд соціального страхування на випадок безробіття.
31. Джерела формування коштів Фонду та їх використання.
32. Обчислення страхового стажу.
33. Структура системи пенсійного забезпечення в Україні.
34. Суб'єкти системи пенсійного забезпечення в Україні.
35. Особи, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню.
36. Види пенсійних виплат і соціальних послуг.
37. Пенсії за віком у солідарній системі.
38. Пенсії по інвалідності в солідарній системі.
39. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника у солідарній системі.
40. Порядок визначення заробітної плати (доходу) для обчислення пенсії у солідарній системі.
41. Пенсійні виплати за рахунок коштів Накопичувального фонду.
42. Організація та порядок здійснення управління в солідарній системі.
43. Страхові внески на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.
44. Коефіцієнт страхового стажу.
45. Сутність недержавного пенсійного страхування.
46. Учасники, вкладники та засновники недержавних пенсійних фондів.
47. Інвестиційна декларація пенсійного фонду.
48. Рада пенсійного фонду та її повноваження.
49. Адміністратор недержавних пенсійних фондів.
50. Управління активами недержавних пенсійних фондів.
51. Пенсійний контракт та пенсійні схеми.
52. Пенсійні виплати недержавних пенсійних фондів.
53. Впровадження єдиного соціального внеску.
54. Особливості розвитку державної системи страхового фонду документації.
55. Реформування системи пенсійного забезпечення.

56. Впровадження державних соціальних стандартів у сфері медичного обслуговування.

4. Перелік тем доповідей для самостійної роботи

1. Визначення та формування системи соціального страхування.
2. Соціальне страхування: загальна характеристика та етапи розвитку.
3. Склад, структура, відносини в системі соціального страхування.
4. Економіка соціальної сфери: склад, напрямки розвитку в Україні.
5. Принципи й роль соціального страхування в економічній системі.
6. Досвід різних країн у сфері соціального страхування.
7. Описати систему соціального страхування в одній із країн світу.
8. Медичне соціальне страхування в Ізраїлі.
9. Система управління фінансами сфери соціального страхування.
10. Фінансування сфери соціального страхування.
11. Фінансове забезпечення соціальних послуг.
12. Управління якістю соціальних послуг.
13. Органи нагляду та контролю в системі соціального страхування.
14. Координація діяльності фондів соціального страхування.
15. Менеджмент соціальних послуг.
16. Основні завдання Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та джерела його формування.
17. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.
18. Види фінансово-економічного забезпечення та соціальних послуг сфері загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
19. Бюджет та облік страхових засобів Фонду соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.
20. Фінансування страхових відшкодувань, соціальних послуг та профілактичних заходів
21. Етапи впровадження в Україні системи загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.
22. Особливості та шляхи підвищення ефективності державного соціального медичного страхування.
23. Медичне страхування громадян, які перетинають кордон.
24. Впровадження державних соціальних стандартів у сфері медичного обслуговування населення.
25. Соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві в системі соціального страхування трансформаційного періоду в Україні.
26. Описати види страхування від нещасних випадків.

27. Специфіка функціонування Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.
28. Проаналізувати інформацію щодо безробіття в Україні, опубліковану в пресі, зробити висновки.
29. Скласти порівняльну таблицю системи соціального страхування на випадок безробіття Швеції, США та України. Розкрити перспективи розвитку соціального страхування на випадок безробіття в цих країнах.
30. Соціальне страхування, пенсійна політика та пенсійні фонди.
31. Поняття й завдання пенсійного страхування.
32. Управління процесом формування й функціонування Пенсійного фонду України в умовах ринкових перетворень.
33. Реформування пенсійної системи України: завдання, напрямки, проблеми.
34. Недержавне соціальне страхування: сутність, організація, проблеми та перспективи розвитку.
35. Описати систему накопичувального пенсійного забезпечення недержавними пенсійними фондами в Росії.
36. Іноземний досвід недержавного пенсійного страхування.
37. Напрямки вдосконалення соціального страхування в Україні.
38. Проблеми та перспективи розвитку соціального страхування в Україні.
39. Переваги та недоліки системи соціального страхування в Україні.
40. Соціальний захист населення в умовах трансформації економіки.
41. Соціальне страхування в забезпеченні суспільного добробуту.
42. Розглянути значення рівня розвитку соціального страхування для ефективної роботи підприємств (підприємництва) у сучасних умовах.
43. Перспективи розвитку Фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.
44. Оптимізація розподілу ресурсів страхових фондів.
45. Скласти анотований покажчик статей в українській пресі (журнали, газети) з проблеми розвитку соціального страхування у 2000-2010 рр.